

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av tullagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det till tullagen fogas en bestämmelse som gäller tullmyndighetens befogenheter att utföra gränskontroller och att ändringar och tillägg görs som hänför sig till förverkligandet av samarbetet mellan tullverkets och polisens datasystem. Det föreslås även att till lagen fogas en bestämmelse om utlämnande till utlandet av uppgifter som införts i tullens personregister.

Dessutom föreslås det att tullagen ändras så att felavgift kan påföras även när en

försening eller annan felaktighet förekommer i fråga om iakttagandet av de bestämmelser som tillämpas på varor som införs till tullområdet innan de har hänförts till en godkänd tullbehandling. Tullhöjningen och felavgiften skall förbli i kraft oberoende av att tullskulden upphör eller att tullen återbetalas, om orsakerna som ligger till grund för bestämmandet av påföljderna kvarstår.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3
1.1. Bestämmelser i tullagen som gäller personregister.....	3
1.2. Ändringar som föranleds av att Schengenregelverket träder i kraft	3
1.3. Lämnande av uppgifter till utlandet.....	4
1.4. Tullhöjning och felavgift	4
2. Propositionens verkningar	4
2.1. Ekonomiska verkningar.....	4
2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	4
3. Beredningen av propositionen och utlåtanden.....	4
DETALJMOTIVERING	4
1. Lagförslag	4
2. Ikraftträdande	6
3. Lagstiftningsordning	6
LAGFÖRSLAGEN	7
om ändring av tullagen	7
BILAGA	9
PARALLELLTEXTER	9
om ändring av tullagen	9

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Bestämmelser i tullagen som gäller personregister

Bestämmelser som gäller tullverkets personregister ingår i tullagen (1466/1994) och dessutom tillämpas på dem personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i tullagen. Ett av tullverkets personregister är undersöknings- och handräckningssystemet, i vilket införs uppgifter om anmälningar om tullbrott och andra brott samt om tvångsmedel enligt tvångsmedelslagen (450/1987) som tillgripits i tullbrottsärenden, om handräckning i brottsärenden till myndigheter i hemlandet eller utomlands samt om till kännedom angivna strafforderkrav som förelagts i tullbrottsärenden. Datasystemet behövs även för förande av brottsstatistik, styrning och ledning av tullbrottsundersökningar samt för statistik som förs för resursstyrningen, t.ex. uppföljningsrapporter om undersökning och förebyggande av ekonomiska brott samt för effektivisering av tullbrottsundersökningens förundersökning och förbättring av kundservicen.

Från och med början av 1990-talet har det s.k. RIKI-systemet (ett system för anmälningar om brott) varit tullverkets ADB-baserade undersöknings- och handräckningssystem. Detta datasystem har ursprungligen utvecklats av inrikesministeriet med tanke på polisens behov. Eftersom systemet även motsvarade de krav som tullverket hade på sitt eget system, tog man i användning RIKI-systemet som utvecklats för polisen i stället för att skapa ett eget system. Lösningen var även ekonomiskt sett synnerligen fördelaktig för tullverket. Detta samarbete fungerade mycket bra tills man började skapa ett helt nytt datasystem för polisärenden i vilket även ingick en ny databas för undersökningen. Efter att polisen övergick till att använda det nya, heltäckande datasystemet för polisärenden försvårades informationsutbytet mellan polisen och tullverket, och tullverket kunde inte heller med hjälp av den tekniska

anslutningen i praktiken förverkliga nödvändigt, i tullagen föreskrivet informationsutbyte med andra myndigheter, t.ex. gränsbevakningsväsendet och utlänningsverket. Det har inte varit ändamålsenligt att upprätthålla den föråldrade särskilda lösning som tullverket fortfarande använder och därför har den släpat efter i den allmänna tekniska utvecklingen under årens lopp och motsvarar inte längre de praktiska behoven. T.ex. när Schengenregelverket träder i kraft motsvarar det nuvarande datasystemet inte de krav som ställs för tullverket när det gäller upprätthållande av brottsanmälningsregistret och lämnande av upplysningar i enlighet med Schengensystemet.

På grund av ovan anförda orsaker förutsätter upprätthållandet av tullverkets brottsanmälningsystem att det förnyas grundligt. Det är ändå inte ändamålsenligt att med särskild serverapparat upprätthålla tullverkets datasystem för anmälningar om brott som en del av tullverkets databehandlingssystem, utan förnyandet är avsett att även nu förverkligas genom att man övergår till att använda datasystemet för polisärenden i början av 2001.

Det är på många sätt en bra lösning att tullverket övergår till att använda datasystemet för polisärenden. En av de viktigaste fördelarna är att anmälningarna om brott införs i ett system vars nödvändiga uppgifter är tillgängliga för såväl polisen som tullverket utan att en teknisk anslutning byggs. När systemet har tagits i bruk upptas utövare av och föremål för tullbrott både i det nationella brottsanmälningsystemet och vid behov i upplysningarna enligt Schengensystemet så effektivt som möjligt. Lösningen är även ekonomiskt sett mycket fördelaktig för tullverket i jämförelse med utvecklandet av ett eget program och upprätthållandet av det.

Denna nya tekniska lösning förutsätter att ändringar och tillägg görs i de bestämmelser i tullagen som gäller personregister. Det nya datasystemet som skall användas som personregister definieras i tullagen, och i de bestämmelser som gäller användningen av det hänvisas till vissa delar till lagen om

polisens personregister (509/1995), där det föreskrivs detaljerat om t.ex. införande och utplånande av data. Tullverket vore dock även i fortsättningen registeransvarig för data som det producerar och skall således svara bl.a. för riktigheten hos data som det infört.

1.2. Ändringar som föranleds av att Schengenregelverket träder i kraft

Det centrala innehållet i Schengenavtalen är att gränskontroll av personer slopas vid gränserna mellan avtalsparterna och att enhetliga, i Schengenkonventionen definierade kontroller företas vid områdets yttre gränser. När Finland börjar tillämpa Schengenregelverket och lagstiftning som ansluter sig till det den 25 mars 2001 förutsätts att även tullmyndigheten företar gränskontroll enligt artikel 6.2 a i Schengenkonventionen som har samband med övervakningen av personers in- och utresa. Gränskontroll av alla personer företas oberoende av om mot någon kan riktas en misstanke om brott eller om annat uppförande som utgör hot mot tryggheten. Vid gränskontrollen kontrolleras de personer som reser in eller ut ur landet, deras resedokument, det personliga fordon som använts till in- eller utresan och besittningsrätten till det samt det resgods som medförs. Avsikten med gränskontrollen är att säkerställa att den som reser in till eller ut ur landet eller står i beråd att göra det har sådan rätt att resa in eller ut ur landet som överensstämmer med särskilt föreskrivna förutsättningar samt dessutom i synnerhet att en persons in- eller utresa inte som sådan inbegriper ett brott eller olaga innehav av en sådan vara eller ett sådant föremål eller ämne som särskilt har förbjudits i lag och som utgör ett hot mot den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen.

Polisen, gränsbevakningsväsendet och tullverket har en lång tradition av samarbete i fråga om skötseln av övervakningsuppgifter som hänför sig till personers in- och utresa. De har under hela självständigheten skött dessa uppgifter i samarbete och för varandras räkning. På lagnivå har det dock inte definierats när tullmyndigheten utför gränskontroller, utan om detta samarbete har bestämts särskilt genom förordning sedan

1949. Numera bestäms om detta i förordningen angående samarbete mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna (1051/1978), utöver vilken dessa myndigheter genom administrativa bestämmelser sinsemellan i praktiken har samordnat sina uppgifter och kommit överens om samarbete och handräckning i syfte att främja gränsöverskridande trafik som följer bestämmelserna.

I samband med riksdagsbehandlingen av lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) fäste riksdagens förvaltningsutskott dock uppmärksamhet vid att polis- och tullmyndigheterna inte har uttryckliga lagfästa befogenheter att utföra gränskontroller enligt artikel 6 stycke 2 punkt a i Schengenkonventionen. Förvaltningsutskottet förutsatte i sitt betänkande (FvU 25/1998 rd) att regeringen utreder behovet av en ny särskild författning om samverkan mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna med hänsyn till bland annat dessa myndigheters lagfästa och sektorsspecifika åtaganden, samarbetet inom ramen för den gällande lagstiftningen och de praktiska behoven av större samverkan samt att regeringen dessutom efter behov lämnar en proposition till riksdagen med förslag till lag om befogenheter för polis- och tullmyndigheterna att vid sidan av gränsbevakningsväsendet utföra gränskontroller. Tullmyndighetens befogenheter räknas upp i 14 § tullagen, men i det nämnda lagrummet bestäms inte uttryckligen om tullmyndighetens befogenheter att företa sådana kontroller som hör till en gränsbevakningsmans befogenheter och som hänför sig till kontroll av personers in- och utresa. Därför är det nödvändigt att till tullagen foga en uttrycklig bestämmelse om tullmyndighetens befogenheter när det gäller gränsbevakningsuppgifterna på det sätt som förvaltningsutskottet förutsatt i sitt betänkande. Bestämmelserna förverkligas genom hänvisningsbestämmelser till bestämmelserna om gränskontroll i lagen om gränsbevakningsväsendet. Riksdagen har den 29 november 2000 godkänt (RSv 171/2000 rd) regeringens proposition med förslag till lag om polislagen (493/1995) i vilken ingår en motsvarande bestämmelse om polisens rätt

att företa gränskontroll.

Vid inrikesministeriet bereds som bäst en ny statsrådets förordning om samarbete mellan polis-, tull- och gränsbevakningsmyndigheterna som är avsedd att träda i kraft senast när Schengenregelverket börjar tillämpas. I förordningen kommer att ingå bestämmelser om en ram för utvecklingen av samarbetet och avsikten med den är att främja samarbetet mellan polisen, tullverket och gränsbevakningsväsendet så att de parallella uppgifter som de nämnda myndigheterna har inom sina respektive verksamhetsområden och som hänför sig till samma mål blir utförda på ett ändamålsenligt, ekonomiskt och smidigt sätt. Enligt förslaget till förordning överenskomms om närmare samarbetsformer i särskilda ledningsgrupper som består av representanter för ovan nämnda myndigheter.

1.3. Lämnande av uppgifter till utlandet

Det föreslås att till tullagen fogas en bestämmelse som möjliggör att uppgifter som införts i tullens personregister kan lämnas ut till utlandet till andra än tullmyndigheterna om uppgifterna är nödvändiga för förebyggande och utredning av sådana brott varav, om de hade utövats i Finland, kan följa fängelse. I samband med riksdagsbehandlingen av ändringen av tullagen (RP 204/1998 rd) upphävdes den bestämmelse som tidigare ingått i lagen på grund av att den av misstag fallit bort ur den paragraf som behandlades.

1.4. Tullhöjning och felavgift

Enligt tullagen kan som administrativ påföljd i olika fall där det har brutits mot anmälningsskyldigheten i samband med tullklareringen vid import påföras tullhöjning eller felavgift. Tullhöjningen och felavgiften är administrativa påföljder som av gammalt har ingått i Finlands tullagstiftning. De har visat sig vara synnerligen ändamålsenliga medel när man strävar efter att begränsa felaktiga anmälningar och minska de olägenheter som de orsakar.

Tullhöjning kan enligt 31 § tullagen påföras om tulldeklarationen har lämnats för sent

eller inte alls eller om deklareringen eller någon annan uppgift eller handling som getts till tullmyndigheten för fastställande av tullen och som har inverkat eller kan inverka på tullen är felaktig. Felavgift kan enligt 32 § tullagen påföras om för varan inte fastställs tull eller när tullbeloppet är så obetydligt att tullhöjning inte fastställs, eftersom en procentuell höjning inte kan anses vara en tillräcklig påföljd för en felaktig eller utebliven tulldeklaration eller annan uppgift.

Felavgift kan dock inte påföras med anledning av brott mot bestämmelserna i avdelning III i gemenskapens tullkodex (rådets förordning om inrättande av en tullkodex för gemenskapen (EEG) Nr 2913/92, nedan tullkodex). I tullkodexens avdelning III ingår bl.a. bestämmelser om införsel av varor till gemenskapens tullområde, om uppvisande av dem för tullmyndigheten samt om lossning av varor som har uppvisat för tullmyndigheten. Dessa tillämpas på varor som införs till gemenskapens tullområde till dess varorna har hänförts till en godkänd tullbehandling.

På grund av ovan nämnda omständigheter föreslås att till 32 § 2 mom. tullagen fogas en bestämmelse på basis av vilken felavgift kan påföras även när felaktigheterna hänför sig till iakttagandet av de bestämmelser som tillämpas på varor som införts till gemenskapens tullområde innan de har fått en godkänd tullbehandling.

Om det konstateras att någon försöker införa varor i landet utan erforderlig tullklarering för att på detta sätt undgå att betala skatt vid import, kan tullmyndigheten hålla inne varorna i fråga och omhänderta dem. Om import av varan i sig inte är förbjuden eller tillståndspliktig, kan varorna varken förklaras förverkade till staten eller beslagtogs i detta syfte. Tullmyndigheten kan beroende på förseelsens allvar och gärningsmannens grad av uppsåt bestämna att innehavaren av varan skall betala tullhöjning i stället för att utsättas för straffrättslig påföljd. Om det är fråga om alkoholdrycker eller cigaretter och den tull och skatt vid import som tullmyndigheten fastställt inte betalas inom utsatt tid måste varorna förstöras, eftersom de inte får säljas på tullauktion.

Bestämmelserna i tullkodexen som gäller

tullskuldens upphörande har tillämpats på det sättet i Finland att den tullskuld som gäller varor som tullmyndigheten tagit i beslag inte upphör utan betalning även om varorna förstörs under tullens övervakning. Därför har obetalda tullräkningar, i vilka ingår tullhöjning som påförts som administrativ påföljd, indrivits hos varans innehavare trots att varan har förstörts. Tillämpningspraxis har baserat sig på en tolkning i enlighet med den strikta ordalydelsen i gemenskapslagstiftningen.

Europeiska kommissionens generaldirektorat för budget har i november 2000 skriftligt meddelat kommissionens ståndpunkt till Finland och anser att i fråga om tullskuldens upphörande kan tagande av varor i tullmyndighetens besittning anses motsvara tagande i beslag och att förstöring av varor under tullens övervakning kan anses motsvara att de förklaras förverkade till staten. Enligt denna tolkning upphör tullskulden även för sådana varors del som tullmyndigheten har beslagtagit och som förstörs under tullens övervakning.

Tullhöjning och felavgift har i rättspraxis och förvaltningsförfarandet i Finland betraktats som en vedertagen påföljd i anslutning till tullavgiften. Enligt en tolkning av kommissionens ståndpunkt, som det redogörs för ovan, skulle den administrativa påföljden upphöra även då tullmyndigheten har beslagtagit varor som man har försökt importera utan skatt vid import och som senare har förstörts under tullens övervakning. Detta förhållande kan inte anses vara ändamålsenligt.

Det föreslås att 33 § tullagen ändras så att de

administrativa påföljdernas koppling till tullen skulle upphöra, varvid tullhöjningen och felavgiften skulle förbli i kraft som sådana, oberoende av att tullskulden upphör eller att tullen återbetalas, om grunderna för påföljderna kvarstår.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

Övergången till polisens datasystem medför direkta utgifter om 40 500 mk för tullverket på grund av projektplanen och den preciserade övergångsplanen. Andra utgifter som hänför sig till ibruktagandet är 286 000 mk. De indirekta årliga kostnaderna består av avgiften för underhåll av Polisens Datacentral som är 300 000 mk samt av telekommunikationsutgifter för datasystemet. Kostnaderna för underhållet av webbläsarsystemet är 36 000 mk om året.

2.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation och personal.

3. Beredningen av propositionen och utlåtanden

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med Tullstyrelsen. I förslaget har dataombudsmannens, inrikesministeriets och gränsbevakningsväsendets utlåtanden beaktats.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

3 §. I paragrafen föreslås en definition på det undersöknings- och handräckningssystem som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden och som tullverket övergår till att använda. Den nya definitionen används i tullagen för att beskriva den del av uppgifterna i datasystemet som tullverket har infört i samband med sin undersöknings- och

handräckningsverksamhet. Tullverket skall fortfarande vara registeransvarig när det gäller uppgifter som det infört, men för verket skall det ändå inte grundas eget delregister i datasystemet för polisärenden, utan uppgifterna skall införas i de delregister som redan finns och som det bestäms om i 1 a § lagen om polisens personregister. Tanken är att skapa ett datasystem som tjänar båda förundersökningsmyndigheterna och som

innehåller uppgifter som de båda infört.

Mellanrubriken före 13 §. Det förslås att nuvarande mellanrubrik "Tullövervakning" presiceras med rubriken "Tullmyndighetens befogenheter".

14 a §. Enligt paragrafen har en tullman sådan befogenhet att utföra åtgärder som hänför sig till gränskontroll enligt 2 § 3 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet som det bestäms om i 15 § 1 och 2 mom., 16, 17 och 21 § i nämnda lag. I 2 § 3 mom. lagen om gränsbevakningsväsendet definieras gränskontroll. I 15 § 1 mom. i nämnda lag bestäms om en gränsbevakningsmans rätt att på ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet reglera terräng-, väg- och vattentrafiken samt att bestämma att ett fordon skall flyttas eller flytta det, om detta är nödvändigt för att utföra en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen. Enligt 2 mom. samma paragraf har en gränsbevakningsman rätt att stänga, spärra av eller utrymma ett gränsövergångsställe som övervakas av gränsbevakningsväsendet eller begränsa trafiken där, om detta är nödvändigt för att utföra en åtgärd som ingår i gränsövervakningen eller gränskontrollen, för att upprätthålla eller återställa ordningen på gränsövergångsstället eller för att skydda en persons säkerhet eller integritet eller egendom som är i fara. 16 § i nämnda lag gäller stoppande av fordon och kontroll av fordon på väg in eller ut ur landet. Lagens 17 § för sin del gäller utredande av identitet och 21 § kroppsvisitation som ingår i gränskontroll.

21 §. Enligt den nya ordalydelsen i paragrafen är undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden ett av tullverkets personregister. Härvid avses de uppgifter i datasystemet som tullverket har införlivat med systemet. Samtidigt ändras omnämmandet i paragrafen av personregisterlagen (471/1987) till personuppgiftslagen, genom vilken personregisterlagen upphävdes. I 1 a § lagen om polisens personregister räknas upp delregistren i datasystemet för polisärenden, vilka är brottsanmälningssystemet, undersöknings- och handräckningssystemet, undersöknings- och

handräckningssystemets arkivindex, efterlysningssystemet, identifieringsregistret, egendomsregistret, registret över anhållna, signalementsregistret, registret över tillvägagångssätt, registret över efterspanade motorfordon samt registret för förmedling av meddelanden. En mera detaljerad beskrivning av datasystemet och dess delregister finns i 2 § förordningen om polisens personregister (1116/1995).

23 a §. I paragrafen föreslås en grundläggande beskrivning av undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden. Det är ett permanent och riksomfattande datasystem som är avsett för tullverkets bruk och för vilket tullverket kan insamla och i vilket tullverket kan införa uppgifter som är nödvändiga för förebyggande och utredning av brott samt åtalsprövning. Datasystemet upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling. I paragrafen föreslås dessutom att uppgifter införs i datasystemet för polisärenden på det sätt som bestäms i lagen om polisens personregister. I 1 a § i nämnda lag hänvisas till förordningen om polisens personregister, i vars 2 § ingår detaljerade bestämmelser om de uppgifter som införs.

Den nödvändighet hos de införda uppgifterna som paragrafens ordalydelse förutsätter definieras i samband med att systemet tas i bruk. I praktiken är de uppgifter som införs huvudsakligen desamma som det bestäms om i 23 a § gällande tulllag.

24 §. Till 1 mom. fogas en bestämmelse om utplåning av uppgifter som finns i datasystemet. Till denna del hänvisas till 24 c § lagen om polisens personregister, i vilken ingår särskilda bestämmelser om utplåning av uppgifter i varje separat delregister. Bestämmelserna är i huvudsak likalydande som de nuvarande bestämmelserna om utplåning i tullagen när det gäller undersöknings- och handräckningssystemet.

26 §. I paragrafens nya 4 mom. bestäms att uppgifter som fått av en utländsk myndighet som handräckning dock inte får lämnas ut utan denna myndighets samtycke. Detta beror på bestämmelser i ifrågavarande avtal och lagstiftning som förbjuder vidare utlämning av uppgifter.

26 a §. I fråga om de uppgifter som

tullmyndigheten har införlivat med systemet gäller vad som bestäms om datasystemet för polisärenden i lagen om polisens personregister. Polisen får alltså alltjämt i enlighet med nämnda lag lämna ut uppgifter som tullverket har infört. Bestämmelser om användning av uppgifterna och om utlämnande av dem ingår i kapitel 5 i lagen om polisens personregister.

Tullmyndigheten bestämmer dock vilka uppgifter i tullverket som skall lämnas ut till utlandet. Bestämmelser om vilka uppgifter som tullmyndigheten kan lämna ut till utlandet ingår i 27 § tullagen.

27 §. I den nya 4 punkten i 1 mom. föreslås att uppgifter förutom till tullmyndigheten får lämnas ut till andra myndigheter som behöver uppgifter för förebyggande eller utredning av brott. Det vore i allmänhet fråga om en polismyndighet, men beroende på den nationella lagstiftningen i det land som framför begäran kan det även vara en annan behörig myndighet. Paragrafens 1—3 punkt motsvarar gällande punkter.

32 §. Enligt paragrafens 2 mom. kan felavgift även påföras då försening eller annan felaktighet gäller i kodexen avsedd annan godkänd tullbehandling än i paragrafens 1 mom. avsett hänförande till ett tullförfarande, dvs. att varor förs till en frizon eller ett frilager, att varor återexporteras från gemenskapens tullområde, att varor förstörs eller att varor överläts till statskassan. När den gällande tullagen stiftades ansågs bestämmelsen motsvara 37 § 2 mom. i den dåvarande tullagen (573/1978) förutom vad gäller ändringar som hänför sig till kodexens begrepp. Enligt ifrågavarande, redan upphävda lagrum, kunde felavgift förutom i nämnda situationer även uppbäras, om ett dröjsmål eller något annat felaktigt förfarande gällde transport av varor som införts till tullområdet, lossning av dem eller anmälan till tullmyndigheten.

Bestämmelserna i tullkodexens avdelning III tillämpas på varor som förs in till gemenskapens tullområde, till dess de har hänförs till en godkänd tullbehandling. Dessa bestämmelser i tullkodexens artikel 37—47 och 50—53 gäller införsel av varor till gemenskapens tullområde, uppvisande av varor för tullmyndigheten, summarisk

deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullmyndigheten samt tillfällig förvaring av varor. Enligt tullagen kan felavgift dock inte påföras på grund av försummelse att iaktta ifrågavarande bestämmelser, även om eventuella importbegränsningar kan lämnas obeaktade, betalningen av tullen kan bli fördröjd eller t.o.m. utebli på grund av försummelser och felaktigheter när det gäller iakttagandet av dessa bestämmelser. Det föreslås att detta missförhållande avhjälps genom att till 32 § 2 mom. fogas en bestämmelse om de bestämmelser i tullagstiftningen som gäller import av varor innan de har hänförs till en godkänd tullbehandling.

33 §. Europeiska kommissionens generaldirektorat för budget har i november 2000 skriftligt bekräftat kommissionens ståndpunkt enligt vilken tullmyndighetens omhändertagande av varor motsvarar de bestämmelser i gemenskapens tullagstiftning om tullskuldens upphörande när beslagtagande tillämpas, om tullmyndigheten av en passagerare som följer den s.k. gröna linjen omhändertar varor som försummat att uppvisas för tullmyndigheten på behörigt sätt. Kommissionen har vidare konstaterat att en motsvarande tolkning av artikel 233 första stycket punkt d i varje fall leder till den slutsatsen att tullskulden upphör för sådana varors del som har förstörts under tullmyndighetens övervakning. Kommissionen anser att de finska myndigheterna kan ändra sin praxis och i nämnda fall anse att tullskulden har upphört i enlighet med artikel 233 första stycket punkt d i tullkodexen. Ändringen av tolkningen förutsätter dock att till 33 § tullagen fogas ett nytt 3 mom.

I rättspraxis och förvaltningsförfarandet i Finland har tullhöjning och felavgift betraktats som en vedertagen påföljd som på det sättet ansluter sig till tullavgiften att den har behandlats likadant som tullen om denna på grund av besvär har sänkts eller slopats helt. Om denna praxis alltjämt tillämpas, leder det till att man efter att omhändertagande och förstörande börjar jämföras med beslagtagande och det inte längre kan påföra administrativa påföljder för person som har försummat deklarationen av varorna. Således skulle försummelse av deklarations-

skyldigheten eller någon annan felaktighet i samband med den inte föranleda någon administrativ påföljd, trots att en felaktighet kvarstår som är klandervärd och därmed även borde leda till sanktioner.

Det är nödvändigt att till lagen foga en bestämmelse särskilt med tanke på fall där resenärer väljer den gröna linjen och därmed anger att han inte har något att deklarera till tullmyndigheten, men att det vid tullvisitationen ändå framgår att han har mera alkoholdrycker eller cigaretter än han enligt bestämmelserna har rätt att införa i landet utan att betala tull eller skatt. Ändringen av tolkningen av ovan beskrivna artikel 233 första stycket punkt d i tullkodexen, som gäller tullskuldens upphörande, leder till att försummelse av deklarationsskyldigheten inte straffas administrativt om resenären inte vill lösa ut varorna genom att betala tullräkningen som består av tull, skatt och tullhöjning. Om resenären å andra sidan betalar tullräkningen och på detta sätt löser ut de varor som tullmyndigheten omhändertagit kan varorna enligt 32 § 1 mom. 4 punkten tullagen påföras en tullhöjning på 100 %. Målet med bestämmelsen är att avhjälpa det missförhållande enligt vilket det i endast de fall där resenären betalar tullräkningen vore möjligt att påföra en administrativ betalningspåföljd som sanktion för försummelse av deklarationsskyldigheten.

Syftet med bestämmelsen är även att förebygga sådana importörer som strider mot importbestämmelserna och i vilka inte ingår andra ekonomiska risker än förverkandepåföljd. Den föreslagna bestämmelsen skulle även gälla felavgiften, eftersom en sådan kan påföras även när tullen är liten.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. När Finland den 25 mars 2001 börjar tillämpa Schengenregelverket och lagstiftning som baserar sig på det bör bestämmelsen om tullmyndighetens befogenhet att utföra gränskontroll vara i kraft.

3. Lagstiftningsordning

Det mest betydelsefulla förslaget med tanke på lagstiftningsordningen har att göra med tullmyndighetens befogenhet att utföra gränskontroll som det bestäms om i 14 a §, eftersom befogenheten ger möjlighet till ingrepp i den berörda personens personliga integritet. Enligt 7 § grundlagen får den personliga integriteten inte kränkas och ingen får berövas sin frihet godtyckligt eller utan laglig grund. Riksdagens grundlagsutskott har i samband med riksdagsbehandlingen av lagen om gränsbevakningsväsendet konstaterat (GrUU 17/1998 rd) att bakom gränsbevakningsuppgifterna ligger synnerligen godtagbara och tunga samhällseliga behov och att det för att uppgifterna skall kunna utföras på ett behörigt sätt är nödvändigt att kroppsvisitationen i princip kan riktas mot alla personer som reser in i eller ut ur landet. Enligt utskottet följer av ett sådant ofrånkomligen omfattande syfte med gränsbevakningen att gränsbevakningsmännens befogenhet till kroppsvisitation inte strider mot bestämmelserna i 6 § 3 mom. regeringsformen enligt vilka alla har rätt till personlig integritet och att lagen därför kunde stiftas i vanlig lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet konstaterade samtidigt också att varken bestämmelserna i 15 och 16 § i lagförslaget om reglering av trafiken och stoppande av fordon eller en gränsbevakningsmans befogenheter att gripa en person enligt 17 § 2 mom. är problematiska ur författningsrättslig synpunkt och att 16 § 2 och 3 mom. om kontroll av fordon inte inverkar på lagförslagets behandlingsordning.

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt svar på regeringens proposition om ändring av polislagen inkluderat ett utlåtande där det förutsätter att när till polislagen fogas bestämmelser om en polismans rätt att verkställa gränskontroll och utföra tullåtgärder är det en förutsättning för en behandling av lagförslaget i vanlig lagstiftningsordning att knyta polisens nämnda befogenheter till de uttryckliga bestämmelserna i nämnda lag (GrUU 5/1999 rd). Grundlagsutskottets båda utlåtanden har beaktats vid beredningen av en motsvarande

ändring av tullagen.

Avsikten är att genomföra reformen av tullverkets undersöknings- och handräckningssystem genom en övergång till datasystemet för polisärenden. I de paragrafer som föreslås fogas till tullagen hänvisas till bestämmelserna i lagen om polisens personregister. Riksdagens grundlagsutskott har i samband med riksdagsbehandlingen av sistnämnda lag tagit ställning till målsättningarna med den registrering som avses i lagen och konstaterat att viktiga samhälleliga behov ligger bakom den och att registreringen därför enligt utskottet är godtagbar med tanke på 8 § 1 mom.

regeringsformen (GrUU 29/1997 rd och GrUU 14/1998 rd). Utskottet har i sina nämnda utlåtanden baserat sig även på sina tidigare utlåtanden där det har konstaterat att skyddet av personuppgifter delvis omfattas av sådant privatliv som skyddas genom regeringsformen och har allmänt poängterat att detaljerade bestämmelser är viktiga när det gäller medborgares grundläggande rättigheter (GrUU 8/1995 rd).

Regeringen anser att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 3 § 1 mom. 8 punkten, mellanrubriken före 13 §, 21 och 23 a §, 24 § 1 mom., 27 § och 32 § 2 mom.,

av dessa lagrum 3 § 1 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 331/1996, 21 och 23 a § samt 24 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1104/1998 och 27 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1104/1998, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 331/1996, en ny 9 punkt, till lagen en ny 14 a §, till 26 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1104/1998, ett nytt 4 mom., till lagen en ny 26 a § och till 33 § ett nytt 3 mom. som följer:

3 §

I denna lag avses med:

8) *teknisk observation* fortlöpande eller upprepad, med hjälp av en teknisk anordning utförd avlyssning av en viss person och upptagning av ljud (*teknisk avlyssning*), iakttagande och avbildande av honom (*optisk övervakning*) samt spårning av hur ett transportmedel eller en vara förflyttar sig (*teknisk spårning*),

9) *undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden* det datasystem för polisärenden som avses i 1 a § lagen om polisens personregister (509/1995) i fråga om uppgifter som tullverket har infört.

Tullmyndighetens befogenheter

13 §

14 a §

En tullman har rätt att vidta åtgärder som hör till sådan gränskontroll som avses i 2 § 3 punkten lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) med sådana befogenheter som ges i 15 § 1 och 2 mom. samt 16, 17 och 21 § nämnda lag.

21 §

Till tullverkets personregister hör bevakningsdataregistret, undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del

av datasystemet för polisärenden, Europeiska unionens tullinformationssystem samt de i 22 § avsedda registren för skötsel av uppgifter om vilka bestäms i lagen om tullverket (228/1991). På registren tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat bestäms i denna lag.

23 a §

Undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett permanent datasystem som upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling och är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För systemet får tullverket insamla och i det får tullverket införa uppgifter som är nödvändiga för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning. Angående de uppgifter som införs i datasystemet för polisärenden gäller vad som i lagen om polisens personregister bestäms om datasystemet för polisärenden.

24 §

Nödvändigheten av att de i registren införda personuppgifterna bevaras skall granskas minst en gång om året. Ur bevakningsdataregistret skall uppgifterna utplånas inom tio år efter att den sista uppgiften har införts. Ur undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en del av datasystemet för polisärenden skall uppgifterna utplånas på det sätt som bestäms i 24 c § lagen om polisens personregister.

26 §

Uppgifter som fått av en utländsk myndighet som handräckning får dock inte lämnas ut utan denna myndighets tillstånd.

26 a §

Angående användningen av uppgifter i undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden och utlämnandet av uppgifter ur det gäller vad som bestäms i lagen om polisens personregister. Om utlämnande av tullverkets uppgifter till utlandet beslutar dock tullmyndigheten.

27 §

Tullmyndigheten får till utlandet lämna ut i tullverkets personregister införda uppgifter samt övriga uppgifter som följer:

- 1) till tullsamarbetsrådet (CCC) uppgifter om tullbrott varav kan följa fängelse,
- 2) till tullmyndighet uppgifter för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning,
- 3) till gemenskapens tullinformationssystem i enlighet med rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan de förra och kommissionen för att säkerställa en korrekt

tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen,

- 4) till annan än tullmyndighet, om uppgifterna är nödvändiga för förebyggande eller utredning av ett sådant brott varav, om det utförts i Finland, kan följa fängelse.

32 §

Felavgift kan även påföras då försening eller annan felaktighet gäller statistikföring av handeln inom gemenskapen, införsel av varor till gemenskapens tullområde, uppvisande av varor för tullmyndigheten, summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullmyndigheten samt tillfällig förvaring av varor eller annan i kodexen avsedd godkänd tullbehandling än att varor hänförs till ett tullförfarande.

33 §

Tullhöjningen och felavgiften förblir i kraft oberoende av att tullskulden upphör eller att tullen återbetalas om orsakerna som ligger till grund för bestämmandet av tullhöjningen eller felavgiften kvarstår.

Denna lag träder i kraft den 2001.

Helsingfors den 2 februari 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av tullagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tullagen av den 29 december 1994 (1466/1994) 3 § 1 mom. 8 punkten, mellanrubriken före 13 §, 21 och 23 a §, 24 § 1 mom., 27 § och 32 § 2 mom., av dessa lagrum 3 § 1 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 331/1996, 21 och 23 a § samt 24 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1104/1998 och 27 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1104/1998, samt fogas till 3 § 1 mom., sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 331/1996, en ny 9 punkt, till lagen en ny 14 a §, till 26 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1104/1998, ett nytt 4 mom., till lagen en ny 26 a § och till 33 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

8) *teknisk observation* fortlöpande eller upprepad, med hjälp av en teknisk anordning utförd avlyssning av en viss person och upptagning av ljud (*teknisk avlyssning*), iakttagande och avbildande av honom (*optisk övervakning*) samt spårning av hur ett transportmedel eller en vara förflyttar sig (*teknisk spårning*).

8) *teknisk observation* fortlöpande eller upprepad, med hjälp av en teknisk anordning utförd avlyssning av en viss person och upptagning av ljud (*teknisk avlyssning*), iakttagande och avbildande av honom (*optisk övervakning*) samt spårning av hur ett transportmedel eller en vara förflyttar sig (*teknisk spårning*);

9) ***undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden*** det datasystem för polisärenden som avses i 1 a § lagen om polisens personregister (509/1995) i fråga om uppgifter som tullverket har infört.

Tullövervakning

Tullmyndighetens befogenheter

13 §

13 §

14 a §

En tullman har rätt att vidta åtgärder som hör till sådan gränskontroll som avses i 2 § 3 punkten lagen om gränsbevakningsväsendet (320/1999) med sådana befogenheter som ges i 15 § 1 och 2 mom. samt 16, 17 och 21 § nämnda lag.

21 §

Till tullverkets personregister hör bevakningsdataregistret, undersöknings- och handräckningssystemet, Europeiska unionens tullinformationssystem samt de i 22 § avsedda registren för skötsel av uppgifter om vilka bestäms i lagen om tullverket (228/1991). På registren tillämpas personregisterlagen (471/1987), om inte något annat bestäms i denna lag.

23 a §

Undersöknings- och handräckningssystemet är ett permanent personregister som förs av tullstyrelsen för förebyggande och utredning av brott.

I registret införs uppgifter om anmälningar som gäller tull- och andra brott, om i tvångsmedelslagen avsedda tvångsmedel som använts i tullbrottmål, om handräckning till nationella eller utländska myndigheter i brottmål samt om straffanspråk som delgivits i tullbrottmål.

I undersöknings- och handräckningssystemet får, i fråga om en sådan person som misstänks för brott eller är föremål för förundersökning eller tvångsmedel, införas uppgifter som gäller hans identitet och andra uppgifter som nämns i 23 § 2 mom. och dessutom uppgifter som är nödvändiga för individualisering av ett brott.

Av dem som uppträder som anmälare, vittnen eller målsägande eller som annars har anknytning till saken får införas personbeteckning, släktnamn och förnamn, yrke samt uppgifter om adress och telefonnummer samt nationalitet och födelsetid.

24 §

Nödvändigheten av att de i registren införda personuppgifterna bevaras skall granskas minst en gång om året. Ur bevakningsdataregistret skall uppgifterna utplånas inom tio år efter att den sista uppgiften har införts. Ur undersöknings- och handräckningssystemet skall uppgifterna utplånas senast ett år efter att åtalsrätten för det misstänkta brottet har preskriberats och övriga anmälningsuppgifter då senast fem år har förflutit sedan anmälningen registrerades.

1....1..5.

21 §

Till tullverkets personregister hör bevakningsdataregistret, *undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden*, Europeiska unionens tullinformationssystem samt de i 22 § avsedda registren för skötsel av uppgifter om vilka bestäms i lagen om tullverket (228/1991). På registren tillämpas *personregisterlagen (523/1999)*, om inte något annat bestäms i denna lag.

23 a §

Undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden är ett permanent datasystem som upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling och är avsett för tullverkets riksomfattande bruk. För systemet får tullverket insamla och i det får tullverket införa uppgifter som är nödvändiga för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning. Angående de uppgifter som införs i datasystemet för polisärenden gäller vad som i lagen om polisens personregister bestäms om datasystemet för polisärenden.

24 §

Nödvändigheten av att de i registren införda personuppgifterna bevaras skall granskas minst en gång om året. Ur bevakningsdataregistret skall uppgifterna utplånas inom tio år efter att den sista uppgiften har införts. *Ur undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en del av datasystemet för polisärenden skall uppgifterna utplånas på det sätt som bestäms i 24 c § lagen om polisens personregister.*

26 §

Uppgifter som fått av en utländsk myndighet som handräckning får dock inte lämnas ut utan denna myndighets tillstånd.

26 a §

Angående användningen av uppgifter i undersöknings- och handräckningssystemet som utgör en teknisk del av datasystemet för polisärenden och utlämnandet av uppgifter ur det gäller vad som bestäms i lagen om polisens personregister. Om utlämnande av tullverkets uppgifter till utlandet beslutar dock tullmyndigheten.

27 §

Tullmyndigheten får till utlandet lämna ut i tullverkets personregister införda samt övriga uppgifter som följer:

- 1) till tullsamarbetsrådet (CCC) uppgifter om tullbrott varav kan följa fängelse,
- 2) till tullmyndighet uppgifter för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning,
- 3) till gemenskapens tullinformationssystem i enlighet med EU-rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan de förra och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen.

27 §

Tullmyndigheten får till utlandet lämna ut i tullverkets personregister införda uppgifter samt övriga uppgifter som följer:

- 1) till tullsamarbetsrådet (CCC) uppgifter om tullbrott varav kan följa fängelse,
- 2) till tullmyndighet uppgifter för förebyggande och utredning av brott samt för åtalsprövning,
- 3) till gemenskapens tullinformationssystem i enlighet med rådets förordning (EG) nr 515/97 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas administrativa myndigheter och om samarbete mellan de förra och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen,
- 4) till annan än tullmyndighet, om uppgifterna är nödvändiga för förebyggande eller utredning av ett sådant brott varav, om det utförts i Finland, kan följa fängelse.

32 §

Felavgift kan även påföras då försening eller felaktighet gäller statistikföringen av gemenskapens internhandel eller i kodexen avsedd annan godkänd tullbehandling än hänförandet till ett tullförfarande.

Felavgift kan även påföras då försening eller annan felaktighet gäller statistikföring av handeln inom gemenskapen, införsel av varor till gemenskapens tullområde, uppvisande av varor för tullmyndigheten, summarisk deklaration och lossning av varor som uppvisats för tullmyndigheten samt tillfällig förvaring av varor eller annan i kodexen avsedd godkänd tullbehandling än att varor hänförs till ett tullförfarande.

33 §

Tullhöjningen och felavgiften förblir i kraft oberoende av att tullskulden upphör eller att tullen återbetalas om orsakerna som ligger till grund för bestämmandet av tullhöjningen eller felavgiften kvarstår.

Denna lag träder i kraft den ----- 2001.